

Erlingflokkur – oversettelser av skaldekvad med bruk av Claude KI

Arne Kvitrud, versjon 5.5.2025

Innhold

Erlingflokkur – oversettelser av skaldekvad med bruk av Claude KI.....	1
Oversettelsene til Claude.....	1
Kan Claude lære fra oversettelsene til andre programmer	2
Kan Claude lære av fagfolks oversettelser?	3
Sammendrag vers 3	4
Sammendrag vers 5	4
Claudes oversettelser når skilletegnene i skaldekvadene fjernes	5
Claudes oversettelser når store bokstaver i skaldekvadene fjernes	6
Claudes oversettelser når skilletegnene i skaldekvadene fjernes og antall ord i setningene begrenses	6
Kan framføringen ha vært med dans?	7
Er noe av rimene endret gjennom tidene?	7
Sammendrag ved bruk av Claude.....	8

Oversettelsene til Claude

Jeg testet KI-programmet Claude (Sonnet versjon 3.7). Jeg ba Claude oversette følgende to vers fra skaldekvadet Erlingflokkur fra norrønt til bokmål:¹

Vers 3: *Öll vas Erlings fallin, ungr fyr norðan Tungur, skeið vann skjöldungr auða, skipsókn við þröm Bóknar, einn stóð sonr á sínu snarr Skjalgs, vinum fjarri, í lyptingu lengi lætrauðr skipi auðu.*

Vers 5: *Öndurða bað, jarðar, Erlengr, sás vel lengi geymði lystr, né lamðisk landvörn, klóask örnu, þás hann at sig sönnum, (sá vas áðr búinn) ráða, (ats) við Útstein hizi, Áleif of tók málum.*

Claude ga følgende svar:

Vers 3: *Hele Erlings skipmannskap var falt nord for Tunger, kongen hadde gjort skipet tomt, skipkampen fant sted ved Bokns strandbredd. Alene stod Skjalgs modige sønn lenge på sitt eget skip i løftingen, langt fra venner, uvillig til å gi opp det tomme skipet.*

¹ Ólafs saga helga Haraldssonar (Fagrskinna) på Heimskringla.no. [Ólafs saga helga Haraldssonar \(Fagrskinna\) – heimskringla.no](http://heimskringla.no)

Vers 5: *Erling, som lenge og villig hadde vaktet landet - og landvernet sviktet ikke - ba ørnene kløre seg i hverandre, da han sannelig tok til samtale med Olav ved Utstein der borte. Han var forberedt på kamp før det.*

Kan Claude lære fra oversettelsene til andre programmer

Jeg ba så programmene Copilot (4.5.2025), Gemini (1.5 Flash), ChatGPT (40 mini) og DeepSeek (V-3) om å oversette de samme versene. Jeg ga følgende instruksjon: Kan du oversette følgende to vers fra skaldekvadet Erlingflokk fra norrønt til bokmål: ...

Copilot (4.5.2025) Vers 3: Alle Erlings menn var falt, den unge i nord for Tungar, Den stridbare konge vant skipene, plyndret på Bókns strand, Alene sto den raske Skjalgs sønn, langt fra sine venner, På dekket lenge, motvillig på det tomme skip.

Copilot (4.5.2025) Vers 5: Erlend, som lenge vel hadde vernet landet, ba om ski, men landvernet ble ikke brutt, Han kjempet tappert da han møtte sanne menn, beredt til strid ved Utstein, da Åleiv tok ordet.

Gemini (1.5 Flash) Vers 3: Hele hæren til Erling falt, den unge mannen nordfra Tungene; kongen vant en tom skute, et sjøslag ved Bóknsundet. En sønn av den raske Skjalg sto alene, fjern fra vennene, i lyftingen lenge, blodrød på det øde skipet.

Gemini (1.5 Flash) Vers 5: Erling, han som lenge vernet om landets lyst, ba jordens ånder og lot ikke landets forsvar lammes, før ørnen klorte seg fast, da han i sannhet (han var forberedt) skulle råde for seg selv ved Utsteins hus; Olav tok seg av saken.

ChatGPT (40 mini) Vers 3: Hele Erlings følge hadde falt, den unge helten nordfra Tungur, skjoldkongen vant et tomt skip i kamp ved Bøknas kyst. Eneste som ble stående på sitt skip var Skjalgssønnen – modig og alene, langt borte fra sine venner, han ble lenge stående urørt i skipets bakstavn.

ChatGPT (40 mini) Vers 5: Erlend, han som lenge beskyttet landet godt, ba jordens stav (kongen) om kamp, landvernet ble ikke knust da han (kløktig som ørnen) grep til våpen for å hevne seg på den som (sannferdig sagt) hadde talt mot ham – han var da alt forberedt – til å møte Olav i kamp ved Útstein.

DeepSeek (V-3) Vers 3: Alt var Erlings falt, ung i nord for Tungur, skipshær vant hersker rikdom, angrep ved Bøknas kyst. Alene sto sønn på sitt Snarr Skjalgs, langt fra venner, lengre i skipets lyfting blodrød, rik på gull.

DeepSeek (V-3) Vers 5: Erling, som lenge vel vaktet landet, ba ørnen klø jord, han sviktet ikke i forsvar. Da han mot sannhet besluttet kamp, (han var allerede klar) ved Utstein hørte han at Olav tok ordet.

Etter at Claude hadde oversatt (se over) fikk den følgende spørsmål:

Med din kunnskap om andre AI-programmer kan du bruke deres oversettelser av de samme versene til å forbedre din egen oversettelse? Hva blir din oversettelse basert på alle denne informasjonen? De andre programmene gir følgende oversettelser:...

Claude ga følgende svar:

Vers 3: *Hele Erlings mannskap var falt, nord for Tunger, kongen hadde gjort skipet tomt, i sjøslaget ved Bokns strand. Alene stod Skjalgs modige sønn på sitt eget skip i løftingen, langt fra venner, motvillig til å forlate det tomme fartøyet.*

Vers 5: *Erling, som lenge og trofast hadde vaktet landet - og landvernet sviktet aldri - ba om at striden skulle begynne, da han i sannhet tok til samtale med Olav ved Utstein der borte. Han var forberedt på kamp på forhånd.*

Kan Claude lære av fagfolks oversettelser?

Fant andre oversettelser av de samme versene, men uten å gi Claude referansene (fotnotene):

Vers 3:

- Finnur Jónsson: Den modige konge fældede krigere; han trængte med kampmod frem på skibet; de faldne lå tæt på orrbænkene; der var en hård kamp udenfor Tunger; fyrsten rødfarvede den brede sø nord for Jæderen; det varme blod strømmede ud i det vide hav; den berømte konge kæmpede.²
- Johan Schreiner: Falt ved Bokns kyst var alle Erlings skipsmenn. Nord for Tunger vant skeiden unge skjoldung. Alene på tomme skip stod i løftingen lenge fjernt fra venner, Skjalgs svikløse sønn.³
- Aslak Liestøl: ... Einsam stod Skjalgs rake sviklause son lenge i lyftinga på det aude skipet sitt.⁴ Han oversatte bare slutten.
- Judith Jesch har: All of Erlingr's ship-crew had fallen by the coast of Bokn; the young ruler [Óláfr] cleared [lit. made empty] the warship to the north of Tunge. The bold, deceit-shunning son of Skjálgr [= Erlingr] stood long alone, far from friends, in the after-deck of his empty ship.⁵

Vers 5:

- Finnur Jónsson: Erling, han som længe og godt med lyst bevogtede landet - hans landeværn svækkedes ikke - sagde, at "ørnene skulde klø hinanden bryst mod bryst", da han talte indholdssande ord til Olav efter kampen hist ved Utsten; før havde han været rede til dyst.⁶
- Judith Jesch: Erlingr, who, joyful, ruled the land well for a long time — his defence of territory did not fail — said eagles should fight face to face, when he addressed Óláfr with true words after the battle there by Utstein; he was previously ready to carry out the

² Finnur Jónssons gjengivelse - [Flokkr om Erlingr Skjalgsson \(Sigvatr Þórðarson\) – heimskringla.no](http://Flokkr om Erlingr Skjalgsson (Sigvatr Þórðarson) – heimskringla.no)

³ Johan Schreiner: Fagrskinna, En norsk kongesaga, 1972, [side 186](#) - [Fagrskinna : en norsk kongesaga](#)

⁴ Aslak Liestøl: 252 Stavanger III, i Norges innskrifter med de yngre runer. 3, VIII. Aust-Agder fylke, IX. Vest-Agder fylke, X. Rogaland fylke, [side 258](#) - [Norges innskrifter med de yngre runer. 3 : VIII. Aust-Agder fylke ; IX. Vest-Agder fylke ; X. Rogaland fylke.](#)

⁵ Judith Jesch: Sigvatr Þórðarson, Flokkur about Erlingr Skjalgsson, i Diana Whaley: Poetry from the Kings' Sagas 1: From Mythical Times to c. 1035. Skaldic Poetry of the Scandinavian Middle Ages 1. Turnhout, Brepols, 2012, [side 633f](#) - [skaldic project :: verses :: sigvatr þórðarson :: flokkur about erlingr skjalgsson :: 3](#)

⁶ Flokkur om Erlingr Skjalgsson (Sigvatr Þórðarson) på Heimskringla.no. Finnur Jónsson gjengivelse - [Flokkr om Erlingr Skjalgsson \(Sigvatr Þórðarson\) – heimskringla.no](http://Flokkr om Erlingr Skjalgsson (Sigvatr Þórðarson) – heimskringla.no)

attack.⁷ Hun skrev at ørner ofte ble brukte som beskrivelse av åtseldyr, men at ørnene her trolig viste til to motstandere av høy status. Hun brukte en annen norrøn tekst som grunnlag: *Erlingr, sás lystr geymði lengi jarðar vel — né lamðisk landvörn —, bað qrnu klóask qndurða, þás hann of tók Óleif sonnum mólum at sig hizi við Útstein; sá vas áðr búinn ráða ats.*

Claude fikk da følgende spørsmål: Med din kunnskap om andre AI-programmer og om fagfolks oversettelser kan du bruke alle disse oversettelsene av de samme versene til å forbedre din egen oversettelse? Hva blir din oversettelse basert på alle denne informasjonen? AI-programmenes oversettelse er gjengitt over. Fagfolk gir følgende oversettelser: ...

Claude ga følgende svar:

Vers 3: *Hele Erlings skipmannskap var falt nord for Tunger; den unge kongen hadde gjort krigsskipet tomt i kampen ved Bokns strand. Skjalgs modige, svikløse sønn stod lenge alene i løftingen, fjern fra sine venner, på sitt tomme skip.*

Vers 5: *Erling, som med glede hadde vokter landet vel og lenge - og landvernet hans sviktet aldri - ba om at ørnene skulle kjempe bryst mot bryst, da han vekslet sannferdige ord med Olav der borte ved Utstein; han var forberedt på kamp på forhånd.*

Sammendrag vers 3

Claude gir følgende oversettelser

Uten støtte: *Hele Erlings skipmannskap var falt nord for Tunger, kongen hadde gjort skipet tomt, skipkampen fant sted ved Bokns strandbredd. Alene stod Skjalgs modige sønn lenge på sitt eget skip i løftingen, langt fra venner, uvillig til å gi opp det tomme skipet.*

Med støtte i andre AI-programmer: *Hele Erlings mannskap var falt, nord for Tunger, kongen hadde gjort skipet tomt, i sjøslaget ved Bokns strand. Alene stod Skjalgs modige sønn på sitt eget skip i løftingen, langt fra venner, motvillig til å forlate det tomme fartøyet.*

Med støtte både i AI-programmer og fagfolk oversettelser: *Hele Erlings skipmannskap var falt nord for Tunger; den unge kongen hadde gjort krigsskipet tomt i kampen ved Bokns strand. Skjalgs modige, svikløse sønn stod lenge alene i løftingen, fjern fra sine venner, på sitt tomme skip.*

Svarene blir svært like, uten endringer i innhold. Så det er neppe noen grunn til å gjøre denne eksersisen. Ordet uvillig eller motvillig forsvant til slutt.

Sammendrag vers 5

Claude gir følgende oversettelser

⁷ Judith Jesch: Sigvatr Þórðarson, Flokkur about Erlingr Skjálǵsson, i Diana Whaley: Poetry from the Kings' Sagas 1: From Mythical Times to c. 1035. Skaldic Poetry of the Scandinavian Middle Ages 1. Turnhout: Brepols, 2012, [side 636f](#) - [skaldic project :: verses :: sigvatr þórðarson :: flokkur about erlingr skjálǵsson :: 5](#)

Uten støtte: *Erling, som lenge og villig hadde vaktet landet - og landvernet sviktet ikke - ba ørnene klore seg i hverandre, da han sannelig tok til samtale med Olav ved Utstein der borte. Han var forberedt på kamp før det.*

Med støtte i andre AI-programmer: *Erling, som lenge og trofast hadde vaktet landet - og landvernet sviktet aldri - ba om at striden skulle begynne, da han i sannhet tok til samtale med Olav ved Utstein der borte. Han var forberedt på kamp på forhånd.*

Med støtte både i AI-programmer og fagfolk oversettelser: *Erling, som med glede hadde vaktet landet vel og lenge - og landvernet hans sviktet aldri - ba om at ørnene skulle kjempe bryst mot bryst, da han vekslet sannferdige ord med Olav der borte ved Utstein; han var forberedt på kamp på forhånd.*

Igjen, liten forskjell om Claude får tilleggsinformasjon. Men ørnene forsvant da Claude fikk vite svarene fra de andre AI-programmene.

Claudes oversettelser når skilletegnene i skaldekvadene fjernes

Jeg ba Claude i en ny samtale: Kan du oversette følgende to vers fra et skaldekvad fra norrønt til bokmål. Kvadene var nok i utgangspunktet muntlige. Noen har så på et aller annet tidspunkt lagt inn oppdelinger, med punktum og komma, samt store og små bokstaver. Det innebærer en tolkning av innholdet. Jeg har fjernet alle skilletegn. Du må derfor sette inn skilletegn der det er naturlig for å få til en god og forståelig tekst:

Vers 3: *öll vas erlings fallin ungr fyr norðan tungur skeið vann skjöldungr auða skipsókn við þröm bóknar einn stóð sonr á sínu snarr skjalg's vinum fjarri í lyptingu lengi lætrauðr skipi auðu.*

Vers 5: *öndurða bað jarða, erlengr sás vel lengi geymði lystr né lamðisk landvörn klóask örnu þás hann at sig sönnum (sá vas áðr búinn) ráða, (ats) við útstein hizi áleif of tók málum.*

Claude ga følgende svar:

Vers 3 – med skilletegn uten støtte i andre AI-programmer eller fagfolk oversettelser: *Hele Erlings skipmannskap var falt nord for Tunger, kongen hadde gjort skipet tomt, skipkampen fant sted ved Bokns strandbredd. Alene stod Skjalgs modige sønn lenge på sitt eget skip i løftingen, langt fra venner, uvillig til å gi opp det tomme skipet.*

Vers 3 – uten skilletegn: *Alle Erlings menn var falne. Ung, nord for Tungur, gjorde fyrsten skipet øde. Kampen stod ved Bokns strand. Alene stod Skjalgs modige sønn på sitt skip. Langt fra sine venner, motvillig til å gi opp, stod han lenge i løftingen på det tomme skipet.*

Vers 5 – med skilletegn uten støtte i andre AI-programmer eller fagfolk oversettelser: *Erling, som lenge og villig hadde vaktet landet - og landvernet sviktet ikke - ba ørnene klore seg i hverandre, da han sannelig tok til samtale med Olav ved Utstein der borte. Han var forberedt på kamp før det.*

Vers 5 – uten skilletegn: *Erlend, som lenge villig hadde vernet landet uten å svikte, ba om å få møte døden ansikt til ansikt, så ørnene kunne slå klørne i (ham). Da han med sannhet (han var tidligere beredt til å råde) ved Utstein der borte tok til orde mot Olav.*

Her ble det nyansforskjeller. Forskjellene kan fort bli større i andre tekster, og er verdt å utforske videre!

Claudes oversettelser når store bokstaver i skaldekvadene fjernes

Jeg ba Claude: Kan du oversette følgende to vers fra skaldekvadet Erlingflokkr fra norrønt til bokmål. Store bokstaver i teksten er fjernet, og du må sette inn store bokstaver der det trengs. Versene lyder: ...

Testen ga ikke noe nytt. Komma og punktum var her beholdt.

Claudes oversettelser når skilletegnene i skaldekvadene fjernes og antall ord i setningene begrenses

Skaldekvadene må ha vært framført muntlig. På grunn av ordspillene kan det ha vært stopp i framføringen.

Lager en ny samtale: Kan du oversette følgende to vers fra et skaldekvad fra norrønt til bokmål. Kvadene var nok i utgangspunktet muntlige. Noen har så på et aller annet tidspunkt lagt inn oppdelinger, med punktum og komma, samt store og små bokstaver. Det innebærer en tolkning av innholdet. Jeg har fjernet alle skilletegn. Du skal lage en bedende framføring der det er inntil tre ord mellom hvert punktum. Du må derfor sette inn skilletegn der det er naturlig for å få til en god og forståelig tekst. Skaldekvadene lyder: ...

Claude ga følgende svar:

Vers 3: *Alt var falt. Erlings unge. Nord for Tungur. Skjoldungen vant. Skipet tomt. Ved Bokns kyst. Skjalgs sønn stod. Alene på. Sitt tomme skip. I løftingen lenge. Motvillig og ensom. Langt fra venner.*

Vers 5: *Be om jord. Erleng som vel. Lenge hadde vaktet. Lystig sitt land. Forsvaret svekkedes ikke. Ørneklør skarpe. Da han med. Sannhet i sinne. Han var forberedt. Ved Utstein her. Olav han møtte. I alvorsfulle samtaler.*

Ny oppgave: Om du i stedet for punktum bruker utropstegn (!), hvordan blir teksten da? Fikk samme svar der punktum var erstattet med utropstegn, men med kommentar: Denne versjonen med utropstegn gir teksten en langt mer dramatisk og insisterende tone, nesten som kamprop eller intense påkallelser, i motsetning til den mer reflekterende tonen punktum skapte i den forrige versjonen.

Kan framføringen ha vært med dans?

Starter ny samtale: Skaldekvadet Erlingsflokkur lyder på norrønt: ... Dersom versene var som i en færøydans, med to skritt fram og et skritt tilbake. Videre med et omkved, som i så fall er borte. Vil det være mulig å tilpasse teksten til en færøydans? Hvorfor eller hvorfor ikke - begrunn?

Claude svarer: Det ville være mulig å lage en *inspirert* versjon av Erlingsflokkur i færøydansform, men det ville kreve betydelig omskriving:

- Forenkle syntaksen
- Introdusere et passende omkved/refreng
- Tilpasse metrummet til dansens rytme
- Gjøre fortellingen mer direkte

Dette ville imidlertid føre til at mye av den originale skaldediktningens kunstneriske kvaliteter og kompleksitet går tapt. Erlingsflokkur er komponert i en helt annen poetisk tradisjon enn de norrøne balladene som senere utviklet seg til færøydanser. Så selv om det er en fascinerende idé å utforske, ville resultatet bli en svært annerledes dikterisk form enn det originale skaldekvadet.

Jeg: Dersom versene var til en dans. Vil det være mulig å tilpasse teksten til en dans? Hvorfor eller hvorfor ikke - begrunn? Hvilken takt vil eventuelt musikken ha, og hvilke danser kan da passe?

Claude: Teoretisk sett kan versene tilpasses dans, men det ville kreve betydelig omarbeiding av teksten og ville fjerne mye av det som gjør skaldediktningen unik. Skaldediktningens primære funksjon var historiefortelling og formidling av viktige hendelser, ikke dans. Om man likevel skulle gjøre det, ville en langsommere dans med dramatiske elementer være mest passende. Kanskje en stilisert samtidsdans eller en tradisjonell norsk dans med alvorlig preg ville kunne formidle tekstens dramatiske innhold, men versene måtte justeres betydelig rytmisk for å passe danseformatet. En 3/4-takt (som i springar eller pøls) kunne tilpasses, der tunge stavelser legges på taktslag. En langsom gangar i 2/4 eller 6/8-takt kunne fungere, spesielt for det alvorlige innholdet.

Er noe av rimene endret gjennom tidene?

Samme samtale: Kan du vurdere om rimene i dette skaldkvadet er endret gjennom tidene, for eksempel ved overleveringene eller nedskrivningene? Sjekk om bokstavrim og enderim er som forventet.

Claude: Basert på denne analysen er det flere avvik fra tradisjonell dróttkvætt-struktur, særlig i bokstavrimet:

1. **Inkonsekvent bokstavrim:** Flere linjer mangler forventet alliterasjonsmønster, noe som tyder på mulige endringer under overlevering.
2. **Syntaktiske utfordringer:** Setningsstrukturen virker i noen tilfeller forstyrret, hvilket kan indikere at ord har blitt flyttet eller erstattet.
3. **Uvanlige kombinasjoner:** Noen bokstavrim-kombinasjoner følger ikke tradisjonelle regler for norrøn diktning.

Det er sterke indikasjoner på at teksten har gjennomgått endringer i overleveringsprosessen. Dette er ikke uvanlig for skaldedikt som opprinnelig ble muntlig overlevert og først nedskrevet århundrer senere (i Fagrskinna, ca. 1220-tallet).

Spesifikke problemer med allitterasjonsmønstrene, særlig i vers 5, tyder på at teksten kan ha blitt fordreid gjennom:

- Skrivefeil under kopiering
- Misforståelser av eldre språkformer
- Bevisste redaksjonelle endringer for å tilpasse teksten til senere forståelse
- Mulig sammenblanding av fragmenter fra ulike overleveringstradisjoner.

Ny oppgaver til Claude i samme samtale: Kan du gjøre et forsøk på å rekonstruere de to versene?

Claude gir følgende svar: Vers 3: Öll vörð Erlings fellu, ungr fyr norðan Tungur, skeið vann skjöldungr auða, skipsókn við þröm Bókna, einn stóð sonr á sínu snarr Skjalgs, vinum fjarri, í lyptingu lengi lætrauðr lögum auðu. Vers 5: Andvarða bað arma Erlengr, sás vel lengi geymði grund, né glumði gunnvörn, klóask ornu, þás hann at sig sonnum sótti (áðr vas búinn) atgeirr við Útstein hvassan, Áleif of tók málum.

Jeg: Hvordan vil du oversette de rekonstruerte versene?

Claude: Vers 3: *Alle Erlings vakter falt, den unge, nord for Tungene, langskipet gjorde kongen tomt, i skipangrep ved Bokns strand. Alene stod sønnen på sitt raske skip, Skjalgs arving, fra venner fjern, på akterdekket lenge motvillig stod han på det tomme skip.* **Vers 5:** *Vakthold ba om våpen, Erling, han som vel lenge, vokter landet, ikke sviktet, krigersk forsvar, ørnene skarpet klør, da han med sannferdige, ord (tidligere var han beredt), med kvass spyd ved Utstein, Olav tok han i tale.*

Dette gir ikke en mer meningsfylt tekst. Det tyder på at rekonstruksjonene ikke er gode nok.

Sammendrag ved bruk av Claude

Oversettelser med støtte i oversettelser i andre programmer og av fagfolk, kan få fram andre nyanser i Claudes egne oversettelser, men endringene er ikke store.

Fjerning av skilletegn helt eller delvis er en mulighet til å framprovosere andre tolkninger, men det gir ikke nødvendigvis en bedre oversettelse.

Å begrense antall ord i setningene, sammen med bruk av utropstegn, får fram en mer dramatisk tekst. Det er lovende, og kan være nærmere originalen.

Originaltekstene er tuklet med, så en må være åpen for alternative ord og ordstillinger. Claudes egne rekonstruksjoner er ikke gode nok.

Neste skritt kan være å gå fra denne pilottesten, til hele kvadet.